

Nr 118.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension till förre båtsmännen J. H. G. Rundqvist och C. G. M. Pihlkvist; given Stockholms slott den 25 februari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

C. G. Hammarskjöld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Hammarskjöld anförde härefter.

Uti särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava förre båtsmännen vid Norrlands 3:e kompani nr 140 Jonas Henriksson Grafström Rundqvist och vid Blekinge 3:e kompani nr 40 Carl Gustaf Månsson Pihlkvist anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 104 häft. (Nr 117, 118.) 499 20 2

Över dessa ansökningar har direktionen över flottans pensionskassa resp. den 22 och den 27 maj 1920 avgivit utlåtanden samt därvid anfört *beträffande Rundqvist,*

att han, som vore född den 25 september 1856, avskedats den 6 oktober 1898 efter en tjänstetid av 18 år 3 månader från 20 års ålder, med vitsord att under tjänstetiden hava sig redligt och utmärkt väl skickat; att han, då han icke tjänat kronan i 20 år från 20 års ålder, reglementsenligt icke vore berättigad till pension genom flottans pensionskassa; att, enär emellertid endast 1 år 9 månader fattades i 20 års tjänstetid samt Rundqvist enligt handlingarna bilagt bevis befunne sig i små ekonomiska förhållanden på grund av genom sjuklighet nedsatt arbetsförmåga, direktionen tillstyrkte, att pension bereddes honom, såsom hade han tjänat kronan i 20 år från 20 års ålder; samt att jämlikt riksdagens skrivelse nr 10 A den 19 juni 1919, punkt 32, riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts proposition om pension till, bland andra, förre båtsmannen vid Södra Hallands kompani nr 13 Löfskog, som tjänat kronan 18 år 3 månader från 20 års ålder; och

beträffande Pihlkvist,

att han, som vore född den 8 juli 1864, avskedats den 8 maj 1897 efter en tjänstetid av 15 år 8 månader, därav 12 år 10 månader från 20 års ålder, med vitsord att under tjänstetiden hava sig redligt och väl skickat, ävensom att han därjämte varit anställd som fortifikationsarbetare vid befästningsarbetena i Karlskrona under tiden 26 maj 1903—17 december 1909 eller under en tid av 6 år 6 månader 21 dagar, vadan Pihlkvists sammanlagda tjänstetid sålunda utgjorde 22 år 2 månader, därav 19 år 4 månader från 20 års ålder; att uti 4 § 1 mom. av reglementet för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap den 31 oktober 1879 stadgades, att den, som *före avskedet från flottan* eller lotsverket haft anställning i kronans tjänst vid annan militär kår finge tillgodoräkna sig tjänståren därstädes, såsom hade han under tiden tjänat vid flottan eller lotsverket, varför Pihlkvist, enär hans tjänstetid vid fortifikationen infölle *efter* hans avskedstagande såsom båtsman, icke ägde tillgodoräkna sig denna tid för erhållande av pension såsom båtsman; att även med inberäkning av anställningstiden såsom fortifikationsarbetare Pihlkvists sammanlagda tjänstetid i kronans tjänst efter uppnådd levnadsålder av 20 år icke uppginge till 20 år; att Pihlkvist alltså icke vore berättigad till pension såsom båtsman; samt att med hänsyn till föreliggande omständigheter direktionen emellertid tillstyrkte, att pension på annat sätt bereddes honom.

Vidare har statskontoret i den 17 juli 1920 avgivet utlåtande över Pihlkvists ansökan anført, att Pihlkvist visserligen icke varit anställd vid flottan så lång tid, att han kunnat förvärva rätt till pension från flottans pensionskassa, men att han efter avgången från flottan varit anställd vid befästringsarbetena i Karlskrona och på sådant sätt tjänat kronan i sammanlagt 22 år 2 månader, därav 19 år 4 månader från 20 års ålder. På grund härav och då riksdagen vid flerfaldiga tillfällen beviljat pension å allmänna indragningsstaten åt båtsmän, som icke varit anställda i statens tjänst så länge som Pihlkvist, hemställde statskontoret — särskilt med hänsyn därtill att Pihlkvists anställning såsom fortifikationsarbetare, enligt vad som framginge av ett handlingarna bifogat, för honom utfärdad arbetsbetyg med goda vitsord, avbrutits genom befästringsarbetenas upphörande — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Pihlkvist finge tilldelas pension, såsom hade han tjänat i 20 år från 20 års ålder.

Enligt § 85 av Kungl. Maj:ts förnyade förordning och reglemente angående styrelsen och förvaltningen av amiralitetskrigsmanskassan den 26 oktober 1838 erfordras för att båtsman må kunna tilldelas pension i femte eller lägsta klassen, att han uppnått 55 levnadsår och innehar 20 tjänstår från 20 års ålder. Departements-
chefen.

Vid 1859—1860 års riksmöte framlade Kungl. Maj:t förslag om förbättrade pensioner för flottans gemenskap, varvid förutsattes, att de i nyssnämnda reglemente fastställda grunder fortfarande skulle vara gällande; och beslöt riksdagen att, med bifall till pensionsförslaget, anvisa ett av Kungl. Maj:t äskat årligt kreditiv att för ändamålet användas. Härefter utfärdades nådigt cirkulär den 20 november 1860 angående förbättrade pensioner för flottans gemenskap m. m., enligt vilket cirkulär, som ännu äger tillämpning i fråga om båtsmän, pension för båtsman i femte klassen utgör 30 kronor.

Sökandena äro, såsom direktionen över flottans pensionskassa anført, reglementsenligt icke berättigade till erhållande av någon pension, men billighetsskäl synas mig tala för att de, i likhet med vad tidigare i dylika fall ägt rum, därav må komma i åtnjutande. I sådan händelse lærer med tillämpning av kungörelsen den 13 augusti 1909 angående förhöjning i pensioner, som från flottans pensionskassa utgå till avskedad manskap, sökandena jämväl få åtnjuta höjning av pensionen med 25 kronor årligen. Vidare torde Rundqvist, som uppnått en ålder av över 60 år, komma att bliva delaktig av den pensionsförbättring för f. d. båtsmän, som utgår enligt kungörelsen den 30 oktober 1914, och lærer

Pihlkvist vid uppnådd ålder av 60 år komma i åtnjutande av samma förmån. Därjämte torde båda vid fyllda 67 år erhålla förhöjning i pensionerna enligt kungörelsen den 29 augusti 1919.

Jag hemställer, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att förre båtsmännen vid Norrlands 3:e kompani nr 140 Jonas Henriksson Grafström Rundqvist och vid Blekinge 3:e kompani nr 40 Carl Gustaf Månsson Pihlkvist må tilldelas pension, såsom hade de tjänat kronan i tjugo år från tjugo års ålder.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Lindman.